

Vychází 1., 10., 20.
každého měsíce o 10.
hodině. Expedicí se
nachází u Roberta
Veita v Nových ale-
jích č. 116.

DALIBOR.

Předplácí se: čtvrtl.
1 zl., půll. 2 zl.,
celor. 4 zl. rak. č.
S poštou: čtvrtl. 1 zl.
15 k., půll. 2 zl. 30 k.,
cel. 4 zl. 60 k. r. č.

Hudební časopis s měsíční notovou přílohou.

Odpovědný redaktor:
Emanuel Meliš.

Nakladatel:
Robert Veit.

Hvězdičkám na nebi.

Ty hvězdičky tak drobounké
a nebi ku ozdobě,
tak sladce dolů shlížejí,
jakby mne zvaly k sobě.

Ach ne, vy drobné hvězdičky,
vám sluší v nebes kole;
mně milo tady na zemi,
já zůstanu radš dole.

Nevíte, milé hvězdičky,
ba netušíte ani,
jak krásné nebe na zemi
u sladkém objímání.

Vítězslav Hálek.

Slovo o taneční hudbě.

Podává doktor August Ambros.

Mezi rozličnými druhy hudby (kostelní, operní, koncertní, komorní hudba a t. d.) zaujímá taneční hudba beze vší pochyby nejpodřízenější místo. Přináší a s ní příbuzným vojenským pochodem není zde hudba pro sebe samu; ona neslouží výhradně uměleckým alebrž zevnějším účelům: aby pohyby lidí rytmicky v stejnomíře řídila. Její rytmický živel dochází zde tedy hlavně své platnosti. Jsouc pevně a určeně přízvukem znamená řídit hudba dle výroku básníka „zmítavý skok k důvěrnému tanci.“ Jediný buben s dobře akcentovanými údeři stačil by k tomu; jak se při jižních tancích dosť často stává, anť toliko tamburina sama celou taneční hudbu nahraditi musí. Melodie nemá zde žádné vyšší úlohy, leč by zvýšila okamžitou radost, by veselými nápěvy sluchu lahodila, by tanečnicka samého rozveselila a jednotvárnost stejnoměrně se pohybujícího rytmu za lahodnou střídavost ukryla. Harmonie, nejmocnější to hudební živel musí se platně, co možná nejlehčeji k melodii souřadit, aby svou mocností rytmus, nejhlavnější živel, neutlačovala a se kejklujícímu pohybování nikdy za obtíž nezavěsila.

Silný prodloužený akkord k. př. stojí tu co žulový sloup. On by vystačil, že by živě rytmisovaná melodie k němu

připoutána a ze své pohyblivosti vyzuta byla. Je-li při hudbě kostelní mocná, bohatá a rozmanitá harmonie nejdůležitější věcí, má harmonie v tanečním sále, jenž protějším pólem chrámu nazván býti může, jen podřízenou roli — a tanec, jehožto harmonie dále sahají, než snad ku změnám mezi prvním, pátým a čtvrtým stupněm, a při němž se více akkordů používá než tonického trojzvuku a dominantního septimového akkordu s jeho převraty; taký tanec zdá se přeplněným, nejpným, nepružným. Toliko ctný menuett, jenž myslitele a učence k svým stoupencům čítá, jakož i ušlechtilý a vznešený polonaise, jenž i do kruhu vyšší instrumentální hudby přístupu má, mohou se dále odvážiti.

Jako hudba kostelní jen nejvyššímu, nejvážnějšímu a věčnému účeli slouží, taktéž hudba taneční slouží pestré, smějící se, kolem se kmitající, pomíjitelné rozkoši světa a právě proto jest první nejdelším, poslední však nejkratším životem obdařena. Slyšíme v našich chrámech intonací, jejichžto původ do prvních křesťanských století padá, slyšíme choraly ze středověku a zpěvní kusy z epochy Palestrinovy *) — avšak s tíží uslyšíme

*) Palestrina Giovanni Pierluigi, též kníže a reformátor hudby jmín, narodil se v městečku Palestrina, v starém to Praeneste r. 1524. V roku 1540, tedy v 16. roku stáří svého, chtěl se v umění hudebním vzdělati, odebral se do Říma ku Klavdiovu Goudimelovi, jenž, jsa Nizozemčan, v Římě hudební školu založil. Roku 1551 zvolen jest Palestrina při Vatikánské Basilice u sv. Petra za magistra puerorum (učitele chlapců), pak za magistra capellae (kapelníka). R. 1554 vydal první své dílo, jímžto si přízně papeže Julia III. získal; avšak už r. 1555 byl Palestrina, kterýž se už dříve oženil, z kapelly s malou pensí propuštěn, a byl by se svou rodinou do nouze upadl, kdyby se mu nebývalo dostalo kapelnického místa v Lateraně, odkud se r. 1561 k S. Maria Maggiore dostal. — Jedna z jeho skladeb kostelních byla „Improperia“, ježto se ponejprv na velký pátek r. 1560 tam dávala. Skladba ta došla všestranné pochvaly, ba papež Pius IV. sám si její opis vyžádal. R. 1562 předložil Palestrina papeži Piovi IV. svou šestihlasní mši na ut, re, mi, fa, sol, la,

v našich tanečních sálech partii valčíkův neb quadrill z předešlého masopustu. Ony jsou stále, tyto ročně zmírající květiny, ježto se jen tím udržují, že semeno k novým podobným rozsívají, které v příštím karnevalu vypučí, rostou, květou, odkvítají a usýchají, simě k příštímu masopustnímu času zanechávajíce.

Ačkoliv se taneční hudba od svých vznešených sester drahně ještě za popelku považuje, dostalo se jí co popelce, která si utěšeným tancem přízně a ruky prince získala, toho štěstí, že se stala panovnicí širé říše a četných, věrně oddaných manů (vasalů). Kdyby možná bylo na klavírech diletantů hromady musikalií prohlednouti, přišli bysme mezi desíti pády devětkrát vedle prvního sešitu Cramerových etud, vedle každodenních cvičení od Černého a konečně vedle několika potpourri z oblíbených oper, na velký počet tanečních kusů — našli bysme Aurorawalzer, Clementinenwalzer, Clotilden-

z nížto hlavně „Crucifixus“ papeže a kardinály roznítit. V konciliu Tridentském okolo r. 1562 rokovalo se též o hudbě kostelní. I projeveno bylo přání, by se figuralní hudba z chrámů vyloučila; avšak mnozí vyslanci a sám císař Ferdinand I. byli proti tomu. Po dlouhém rokování usjednotili se všichni na tom, by se zkouška v ohledu tom učinila, a Palestrina byl k tomu vyvolen. Palestrina složil v duchu podané sobě úlohy 3 nové šestihlasné mše. Byly provedeny a úloha úplně rozluštěna; zvláště třetí mše cenou obdařena byla. Mši tuto věnoval Palestrina s mnohými jinými králi španělskému Filipu II. r. 1567 pod titulem „Missa Papae Marcelli.“ Papež jmenoval Palestrinu za příčinou této skladby za skladatele papežské kapely s vyššími příjmy. R. 1571 po smrti Aninnuccia vstoupil Palestrina opět za kapelníka k sv. Petru ve Vatikanu a otevřel v tomto čase v Římě se svým přítelem G. M. Naninim znamenitou hudební školu, z nížto nejvýtečnější žáci vycházeli. Palestrina zemřel v 70. roku svého stáří, r. 1594 v Římě. Jeho syn vydal po jeho smrti velký počet skladeb tiskem. Podáme zde úplný seznam jeho děl. Jsou to 2 knihy čtverhlasných, 3 knihy pěti- a osmihlasných, 2 knihy pětihlasných, 1 kniha čtvero- a šestihlasných a 2 knihy osmi- až dvanáctihlasných motett, 2 knihy offertorií, 2 knihy čtverohlasných lamentací (1 ještě netištěna), 1 netištěná kniha pěti- a šestihlasných lamentací, jedna kniha čtverohlasných „Inni“, 3 knihy čtvero-, šesti- a osmihlasných magnificat, 3 knihy čtvero-, šesti- a osmihlasných litanií, 2 knihy čtverohlasných a 2 knihy pětihlasných madrigalů, 14 kněh čtvero- až šestihlasných mší a 1 kniha osmihlasných mší. Jeho sloh kostelní zvítězil nad školou flemskou, kteráž v celé Evropě vážnosti požívala. Mnohá jeho díla, jmenovitě osmihlasná skladba „Fratres ego enim accepi“, pak „Stabat mater“ a jiná jsou světoznáma. O působení tohoto znamenitého skladatele v oboru hudby kostelní podáme příležitostě něco zevrubnějšího. (Pozn. Red.)

polka, Liebestraumepolka, Venus-Amathusien-Gallopaden, Elephantenquadrillen a jak se ty duchaplné titule všechny jmenují, jimiž křtí své dítky v tomto ohledu nevyčerpateľné fantasie našich komponistův; vyšší sloh a vážný směr ješť větším dílem zastoupen hodně ušpiněným exemplárem pathetické sonaty od L. Beethovena neb Mozartovy fantasie do C-moll, jen že poslední list chybí. Četné kaňky a nepravidelné čáry perem prozrazují na něm patrně, že slouží hlavně při psaní za podložku a že ješť v pravdě řečeno dědičnou věcí z hudební pozůstalosti nebožky máti nynějšího majetníka.

Nesmíť se právě vliv tohoto co do umění podřízeného druhu hudby na čas nynější pro svou všestrannou rozšířenost a oblíbenost příliš nízko ceniti. Skoumatelé přírody praví, že zvířectvo neviditelně a ustavičně v nás vnikajíc na nás mnohem většího vlivu má než jak vůbec tušíme. Zde ješť cos podobného. Věčná poptávka obecenstva po nových tanečních kusech poskytuje nakladatelům a v jejich žoldu stojícím fabrikantům polek, valčíků a t. d. ustavičně plné ruce práce, tak že jim k něčemu jinému sotva času a péče zbývá. V jistých zvlášt v rakouských městech, kdež obchod musikální v nejkrašším květu stojí, možná lepších kusů v skladních seznamech jen s Diogenesovou svítilnou hledati. Nejkrásnější sonata, nejmistrnější smyčcový kvartett musí dlouhá léta v pulpitu pochovány ležeti; neboť nač má nakladatel pro tyto věci peněz dosazovati? Vždyť se přec říká, že firma Haslingerova komposicemi Straussovými tolik vydělala, co na Beethovenových prodělala, čemuž však ješť s tíží věříme. Větším dílem ješť též tento věčný poživek malých z osmi neb šestnácti taktů sestávajících hudebních výtvorů příčinou, že mnohým chuti a schopnosti odňal, by hleděli k požitku větších kusů n. př. sonat se čtyřmi větami, jež větší pozornosti a času požadují. Kdo si bonbony (cukrovinkami) chuť pokazil, neposadí se ovšem k rádnému, silnému, živnému obědu: nýbrž bude na nejvejš opět jiné a sice pro střídání nové cukrovinky mlsat. Pročež nacházíme takou hojnost hudebních cukrovinek — takové nesčíslné množství „Impromptu“, „nottur“, „Pensée fugitives“, „Romances sans paroles“ a jak se víc toto kramářské zboží jmenuje, jež vše vyplňuje, co tance po sobě zanechají.

(Pokračování.)

Jan Křtitel Vaňhal.

Stručný životopis, sděluje Jos. Leop. Zvonař.

Z velkého počtu hudebních umělcův, kteří v Čechách byvše zrozeni velkého jména a populárnosti požívali, jsou jen asi tři jména mužů známa, o nichžto říci můžeme, že jejich díla po vlasti rozšířena jsou. Je to Fr. Xaver Brixí, Jan Křtitel Vaňhal a Jan

Vitásek, kterýž poslední dle času nynější, dle děl svých minulé periodě náleží. Domníváme se čtenářstvu zavděčiti, podáme-li životopis jednoho z těchto skladatelů. Počneme tedy s J. Vaňhalem.

Vaňhal (dříve Vanhall, pak Wanhall psán) narodil se v Nových Nechanicích nedaleko Králové Hradce dne 12. *) května roku 1739. Rodičové jeho držáni jsou od některých spisovatelů hudebních za vystěhovalce hollandské, kteří zámožni jsouce v řečeném městečku se osadili a měšťanského práva sobě zjednali. Dlabač, který podrobnější zprávy o něm podává, nepodotýká nic podobného.

Pisatel těchto řádků se ostatně dobře pamatuje, že na slovo vzatí mužové, jako byli J. Th. Held, Jos. Schütz, Dr. W. Lichtner, jmeno toto vždy po česku: „Vaňhal“ vyslovovali, popírajíce okolnost, žeby z hollandské rodiny pocházel.

Vaňhal již co chlapec velkou chuť a náklonnost k hudbě prozrazoval. Otec jeho, zpozorovav ji, ohledl se po učiteli, a že také němčinu mimo ostatní literární vědomosti na mysli měl, odvedl syna do Marešova v Krkonošském pohoří, kde jistý Kozák, co dobrý hudebník chvalně znám, učitelem jeho se stal. Jak se ale Vaňhal sám vyjádřil, byl Antonín Erban v Nechanicích nejlepším jeho učitelem, neboť pod dohlídkou jeho to ve hře na varhany tak daleko přivedl, že již v osmnáctém roku svého stáří v Opočně co varhaník dosazen, a nedlouho na to v městečku Němčevsi za ředitele kůru ustanoven byl.

Ale i na houslích a zvláště na viole d'amour se Vaňhal pilně cvičil; při tom skládal pro nástroje tyto a varhany mnohé koncerty, které veřejně také přednášel. Takovým počínáním a neobyčejnými vlohami získal si záhy mnoho přátel a příznivců mezi znalci, a ctitelů mezi občany. Nejvíce však mu nakloněn byl Matěj Novák, dobrý houslista, toho času děkan v Němčevsi. On pobízel mladého umělce stále k novým pokusům a vytrvalému cvičení na houslích a podněcoval ho k pilnému skládání a studování. Vaňhal, uposlechnuv hlasu svého příznivce, vrhl se na novo s největší horlivostí do práce a dočkal se brzy dobrých výsledků.

Prospěchy mladého umělce obrátily brzy na se pozornost jeho vrchnosti, což mělo za následek, že ho hraběnka Schaffgotschová roku 1760 **) do Vídně vzavši, od jistého Schlegera, toho času člena

*) C. F. Becker udává bez pochyby omylem ve svém „System.-chronol. Darstellung der musik. Literatur“ 22. máje co den narození jeho.

**) Dr. Vilém Müller udává ve svém díle: „Uebersicht einer Chronologie der Tonkunst“ rok 1764, což k pravdě podobné není, anť Vaňhal roku toho již z Itálie se byl navrátil.

dvorní kapelly, v hudbě vyučovat dala. Vaňhal však nebyl se školou svého nového mistra spokojen, a jal se tudy sám partitury nejvýtečnejších mistrů studovati.

Ochraňkyně jeho uvedla ho do vzácnějších domů, kde pro příjemný zevnějšek svůj dobře přijat, a za učitele piana, houslí, zpěvu ustanoven jest. Počet žákův jeho vzrostl znamenitě, a byv dobře za práci svou odměněn, naschránil si v krátkém čase tolik jmění, že u své vrchnosti z tehdáž ještě panujícího nevolnictví vykoupiti se mohl.

Jak svrchu praveno, cestovali mladí hudební umělci do Itálie, aby tam nabyli, čeho se v domově dosíci nedalo. I Vaňhal zatoužil po krásné zemi této, jsa toho mínění, tam doplnit, čeho se mu k dokonalosti umělecké nedostávalo. Cestu tuto mohl tím snáze podniknouti, an se mu dobrodinec vyskytl, jenž ho nejen dvěma tisíci zlatými založil, ale i přislíbil, že mu, co dále ještě potřebovati bude, ve směnkách zašle.

Dobrodinec tento byl baron Riesch. Aby si však mladíka pojistil, jej před lehkomyšlností uchránil a k práci povzbudil, dal mu na srozuměnou, že mu peníze jen do toho času zapůjčí, než se z Itálie navrátí. Navrátivšímu se však půjčené peníze nejen velkodušně ponechal, ale i za směnky zaslané nic jiného než opisů skladeb jeho si vyžádal.

Pěnězi a poručujícími listy zaopatřen, vydal se mladý umělec na cestu *), a přirazil nejprve do Benátek. Zde pobyl po delší čas, a seznámiv se s proslulým reformatorem opery, J. Krist. Gluckem **), vrhl se s největší horlivostí na kompozici skladeb pro zpěv, u přiučoval se jazyku francouzskému i italskému. V Gluckovi našel pravého a upřímného rádce ve věcech, umění se týkajících, a že i ostatně obcování s mužem tak výtečným bez vlivu na ohnivého mladíka nezůstalo, jest se lehce nadíti.

V materialním ohledu byl Vaňhal za skladby své ve Venecii dosti dobře odměněn. Neméně dobře dařilo se mu v Bologně; štěstí druhu všelikého mu zde přálo, mezi jiným došel i cti, že císaři Josefovi II. představen byl.

Navštíviv Florencii odebral se do Říma. Zde prožil pět měsíců a složil dvě opery, jednu „Il trionfo

*) Rok, v kterém cestu do Itálie konal, není zaznamenán. Jelikož ale se praví, že se tam s Gassmannem sešel, a tam dvě léta potrvav, s ním do Vídně se navrátil, lze se domýšleti, že byl v Itálii r. 1761, neboť Gassmann dosáhl již r. 1763 ve Vídni stálé služby. Okolnost tato jest tím pravdopodobnější, poněvadž také Gluck r. 1761 v Itálii trval a příštího roku do Vídně se odebrav, několik let tam setrval.

**) Narodil se ve Weidenwangu dne 4. července 1714. Za svého mládí pobyl po delší čas v Praze.

di Clelia“ a druhou „Demoofonte“, k nimž si text dle Metastasia obral. Obě se libily, a výsledkem jejich může se šťastným nazvat.

V tomto čase se také právě Florian Gassmann *) v Itálii zdržoval. Prokázal se Vaňhalovi dobrým přítelem, neboť mu při skládání svrchu jmenovaných oper dobrou radou po ruce byl, a tak z části k dobrému jich výsledku přispěl. Vaňhal přátelství toto podobným způsobem vděčně zplatil, a sice tím, že zase jemu některé arie (v kterých, mimochodem řečeno, pravý mistr byl) složil, jež Gassmann pro svou operu potřeboval.

Ačkoliv první tyto pokusy pro divadlo dobrého výsledku měly, a jak se soudit dá, Vaňhal všemi vlastnostmi dobrého skladatele pro jeviště nadán byl, nemusel se k tomuto odvětví hudebního umění zvlášť povolanu cítiti, an dráhu tak šťastně započatou zcela opustil, a se nejvíce komornímu, později kostelnímu slehu odevzdal.

Mimo svrchu uvedená města navštívil Vaňhal ještě Ferraru, Neapol a jiná města, v nichž něco pro svůj účel naleztí se domníval, studoval všady nejlepší vzory, jimiž se jen tato země honositi může, a skládal kusy druhu rozmanitého.

(Pokračování.)

*) Muž tento, v hudebním světě co skladatel jak v přísném tak volném slohu na slovo vzatý, narodil se v Mostu v Čechách r. 1729. Po mnohém přestálém dobrodružství dostal se do Itálie, kde na přímlovu jistého italského nobila od pověstného pt. Martiniho do učení přijat byl. Roku 1763 přibyl do Vídně, stal se zde členem dvorní opery a r. 1771 císař. dvorním kapelním mistrem a dozorcem císařské hudební bibliotéky.

Střevové struny.

Rozličné struny střevové se potřebují hojně na mnohé nástroje hudební (jako na kousle, bráče, harfy, kytary), jakož i na kolovraty, soustruhy, střely klobočnické a j.

Dobré struny na nástroje hudební mají býti po celé délce všude stejně tlusté a stejně těžké, při tom však i hodně pevné, aby každé u vyšších tónů potřebné napnutí vydržely. Ovšem se dá vysoký ton i na méně napnuté struně docílit, když se totiž vezme struna tenčí; ale struny tlustší a více napnuté dávají vždycky plnější a jasnější zvuk.

Na pěknější struny se berou střeva z mladých (na nejvejš 6 měsíců starých), hubených jehnat. Střeva ta se po zabíjení zvířete očistí a ve vodě vyperou. Na to se sváže několik střev tenkými konci dohromady, dají se do kádě a nechají se 2 dni pod vodou, kteráž se

několikrát obnoví. Tímto močením se blána slizná a pobřišnice odloučí. Pak se položí střevo na stůl nahnutý, a škrabe se nožem tupým, aby se i zevnitřní blána svlékla; tato svlečená zevnitřní blána se může pak upotřebit na sešívání jiných střev, aneb na šňůry k ohněstrojům.

Střeva oškrábaná se podobají tenounkým blánkám, dají se opět přes noc do vody a na druhý den se opět oškrabují: na to se tlustší konce uříznou, a ostatek se nechá opět přes noc ve vodě. Konečně se močí střeva v luhu. Luh ten se udělá z 1/2 libry drasla a vědra vody; střeva v něm ostanou 2 neb 3 hodiny ležet, načež se nový luh na střeva naleje; to se děje tak dlouho, až jsou střeva úplně čistá. Mezi tím se oškrabování několikrát opakuje.

Na struny nejtenčí se bere jen jedno střevo: na struny tlustší se musí však vždycky více střev dohromady sesoukat. Tak je struna C na base sesoukána ze 120 střev, — struna C na basetlu z 80 střev, — struna D na basetlu ze 40, — struna D na houslích ze 6 neb 7 střev, — A na houslích ze čtyř nebo pěti, — E na houslích ze tří, — a tenké struny pro mandolínu a harfu jen ze dvou střev.

Struny skroucené a sesoukané se sirou vybělí, uhladí a na vzduchu usuší; konečně se natrou olejem mandlovým neb dřevěným, svinou se do kotoučků a svážou se strunou tenkou.

Poněvadž musí být dobrá struna všude stejně tlustá, stává se, že se struny nepodařené na tlustších místech pemzou neb přesličkou oškrabují; takové struny se pak ale snadno roztřepují. Některé struny (k. př. G na housle a j.) se oprádadají nepravým drátem stříbrným.

Nejlepší struny na nástroje hudební pocházejí z Neapolska, a to snad proto, že jsou tamější ovce malé a hubené. Zvířata hubená mívají totiž vždycky pevnější blány nežli tučná; kde se tedy ovce dobře krmí, tam nebude lze látek na dobré struny dostati.

Pevnost dobrých strun je dosti veliká. Dle novějších zkoušek vydržela z 48 střev usoukaná 374 libry, než se přetrhla. Na houslové E ze 3 střev složené se mohlo pověsit 17 liber, nežli se přetrhlo. Z toho lze vypočítat, že by mohla dobrá střevová struna v průměru 1 čtvereční palec mající asi 300 centů unést.

Struny k jiným účelům určené se méně bedlivě připravují a jen velmi zřídka bílí. Také se nedělají vždycky ze střev jehněčích, nýbrž často i ze střev koňských. Střeva tlustá se ale nepotřebují v celosti, nýbrž rozříznou se na 2 neb 4 stejné proužky, a struna se pak ze samých takových proužků usouká.

Průmyslník.

Jan Zach.

Novella ze života českého hudebníka.

Pod večer před poutí se ve všech staveních uklízelo, vymítalo a vymývalo, celá ves na se brala sváteční oděv. Živěji však, nežli v jiných staveních, bylo ve škole. Sešlo se tam několik sousedů domácích, ba i několik kantorů z okolí, neboť se měla zkoušeti nová mše, jižto k oslavení pouti složil učitel v Čelakovicích, zamýšleje ji na příští den v chrámu Páně provozovati.

Nebyla to nijakž umělecká skladba, nejevilo se v ní ani jediné vznešené myšlénky, ani cit jakýs povznášející se v ní neozýval: skladatel zajisté, jakoby byl vše zanícený a všecken vzlet ducha, byl-li vůbec jakého schopen, schvalně v sobě udušoval, odváživ se na nevšední úlohu. Avšak i nejprísnější znalec by byl s to nebýval, i nejnepatrnější chybyčky proti theorii, abychom řekli proti grammatice hudby, v plodu tomto najíti. Starý Klavík, maje pravidelnost za vrch vši klassičnosti, nemálo si na práci své zakládal, jejímž skládáním, pilováním a opravováním celých deset let byl strávil.

Sila starého Klavíka ležela v houslích, ke skládání neměl pražádného nadání, avšak jakož většina lidí vůbec, tak i Čelakovický kantor nevážil si toho, co při něm bylo, alebrž těžiti chtě z toho, co neměl, po slávě skladatelské bažil. Co houslista byl skutečně výborný a v celém okolí pověstný, i ač si toho sám méně vážil, přišlo to přece žákům jeho obzvláště v hod, z nichž dobré houslisty učiniti, nehorlivější snahou jeho bylo.

Povedlo se mu to také u mnohých, jenom u toho, na kterémž si ze všech nejvíce záležeti dal, s kterým nejvíce času strávil, u sestřence svého Jana totiž, dáríti se mu nechtělo. Věděl dobře, že Jan schopnějším všech druhých jest, že hudba pravý život jeho, duše však, jakmile mu housle do ruky dal, jakási netečnost a lenivost se zmocnila, ba přímo i nechuf, takže chyba chybu stíhala a starý Klavík mu v zoufalství svém smyčcem prsty přetahoval, div až že neochroměly.

Tak se stalo i při zkoušce. Jan neustále chyboval a kazil, co druzí dobře činili. Strýc mu naklepal prsty a Jan, použiv příležitosti, když učitel se obrátil, housle na škamnu položil a uprchl. Na tuto příležitost čekal již valnou chvíli. Váša Krejčířík, nejmilejší mu soudruh, stoje u domku vyškrábal se na zeď a oběma rukama se drže okem hlavu do školy strčil, a podivně se ušklebuje neustále na Jana mrkal, hlavou kýval, a směšnými posuňky mladého houslistu k smíchu popouzel a vytrhoval, takže tento dnes hůře hrál, než kdy jindy.

Utekli spolu za stodolu a tam se usadili. Jan strčil prsty, jež mu brněly a ho pálily do kalužiny, oči mu plakaly a ústa se smála. Váša si mnul ruce a měl radost, nevěda vlastně proč. To však bylo při něm obyčejné, nevěděl nikdy proč co dělá, šklebil a smál se

celý den, ač k tomu věru neměl příčiny, neboť byl chudás bídný a k politování. Neměl již otce ani matku. Otec mu kdes ne vojně umřel, matka vrátíc se domů, porodila cblapce za vsí a našli ráno živé dítě vedle mrtvé ženy. Ujali se dítěte, to jest krmili ho brzy v tom, brzy v onom statku. Chlapec vyrostl a byl patrně blbý, nápadně koktavý a ničemuň.

Těla byl silného a zdravého, ale nižádná práce mu nešla, všecko obráceně chápal a vůbec k žádné potřebě nebyl, mimo že stádo na pastvu hnával, a tam v trávě leže celý den prozevloval. Avšak v obci jednu službu předce zastával, šlapal totiž měchy varhanní v kostele, a sice s takovovým zalíbením a horlivostí, že by se byl s každým serval, kdo by se mu do toho byl plésti aneb mu v tom překážeti chtěl.

Když mu varhany do uší hučely, tu byl Váša v pravém proudu, i tvárnost jeho se jaksi usrovnala a známky blbosti na tu chvíli se z ní ztratily. Protož neděle a svátky byli dnové, na které se vždy těšival, a tehdaž na pouf dvojnásobně, neboť staré knikavé varhany se spravily a zdokonalily, a vydávaly nové, před tím neslýchané tony.

Blbý Váša byl i jinak osiřelý tím, že jím každý ve vsi pohrdal a všickni kluci se mu jen posmívali a ubližovali mu kde jen mohli, jediný učitelovic Jeník činil v ohledu tom čestnou výminku. Ten mu nejen žádnou příkoř nečinil, alebrž se k němu i přátelsky měl, začož také Váša k němu přilnul s podivuhodnou oddaností.

Jan Zach pocházel z Měcholup. Rodiče mu záhy zemřely a bezdětný strýc si vzal chlapce k sobě. Starému znalci neušly schopnosti chlapcovy, ale poznal také boje s lenivostí jeho a počal již nad Janem zoufati. Jan však nebyl duchem lenivý, jenom způsob vyučování starého kantora se mu nelíbil a housle mu nechutnaly. Ležely v něm zárodky jiného směru, jímž Klavík nerozuměl, a jiného zalíbení, jež učitel udušoval, chtě z hochy mermomocí houslistu vynutiti.

Slunce právě bylo zapadlo, avšak stopy jeho, jindy tak různé a vábivé, tmavými se pokrývaly oblaky. Černé mračno vystupovalo na západě, chladná vichřice potřásala stromy a fičela nivami. Den až příliš horký uplynul, večer sliboval velkou bouři. Chlapci, za stodolou sedíce, nevšímali si hrozících znamení na nebi. „To — to — to bude mu — mu — muzika!“ pravil Váša, ruce si mna, ústa až k uším roztahuje k utěšenému šklebení, „ty no — nové va — va — varhany budou hu — hu — čet.“

(Pokračování.)

FEUILLETON.

Z Prahy.

Opera. Rok 1858 dokonav pouť svou postoupil žezlo svému nástupci, novému roku 1859. Mnoho krásných i nudných hodin poskytl nám chrám Thaliin v starém roku a pročež dlužno ještě jednou nazpět se ohlédnouti a vytknouti výsledky, jakýchž opera naše docílila a jak dalece vkus obecnstva Pražského se vytrýbil. Jak známo, dá se hudba operní na tři školy roztrdit, a sice: na školu německou, francouzskou a italskou. Tážeme se nyní, která byla v loni nejvíce zastoupena? Nuže, vězte! Škola německá zastoupena byla 16, francouzská 11 a italská 11 operami. Od Mozarta dávaly se: „Kouzelná flétna“ 4krát, „Don Juan“ 3krát, „Mozart a Schikaneder“ 2krát; od R. Wagnera „Tannhäuser“ 7krát a „Lohengin“ 2krát; od Lortzinga „Zbrojír“ 5krát a „Cár a tesař“ 3krát; od K. M. Webra „Kouzelný střelec“ 5krát a „Euryanthe“ 2krát; od Flotova „Martha“ 5krát a „Alessandro Stradella“ 2krát; od Spohra „Jessonda“ 4krát; od Beethovena „Fidelio“ 3krát; od Nicolai „Veselé ženy Windsorské“ 3krát; od Kreutzera „Nocleh v Granadě“ 2krát a od B. Kittla „Bianca a Giuseppe“ 2krát. Neméně zastoupena byla škola francouzská. Nejvíce dávaly se opery Meyerbeerovy a sice: „Robert ďábel“ 6krát, „Severní hvězda“ 6krát, „Hugenotti“ 5krát, „Prorok“ 2krát; od Aubera „Černé Domino“ 4krát, „Němá z Portici“ 2krát, „Zedník a Zámečník“ 2krát a „Bálová noc“ 2krát; od Halévyho „Židovka“ 5krát; od Boildieua „Jan Pařížský“ 4krát; od Herolda „Zampa“ 2krát. Italská škola měla v Donizettim největšího zastupitele: dávaly se od něho opery: „Nápoj lásky“ 4krát: „Templáři na Cypru“ 3krát, „Nevěsta z Lammermooru“ 2krát, „Lukretia Borgia“ 2krát a „Linda ze Chamounixu“ 1krát; od Rossiniho dávána byla opera „Lazebník Sevillský“ 5krát, „Hrabě Ory“ 3krát; od Verdiho „Troubadour“ 5krát a „Ernani“ 3krát; od Belliniho „Norma“ 3krát a „Montecchi a Capuletti“ 1krát. Z tohoto seznamu vysvítá, že vkus obecnstva Pražského co do obliby oper velice pokročil; avšak síly zpěvohry Pražské jakož i provedení samo stojí daleko za předešlými lety. Ještě před 15 a 25 lety stála opera na nejvyšším stupni dokonalosti. Tenkrát zbožňovali Pražané K. Podhorskou, Lutzerovu, Grosserovu, Ernstovu a jiné, obdivovali zpěváky Bindra, Drsku, Pöcka, Demmra, Podhorského a mnoho jiných. A předce, jak skromný byl honorár tehdejších zpěvaček a zpěváků proti honoráru nynějších? A jaký rozdíl mezi zpěvem tehdejších členů opery a nynějších? Než nebudeme porovnávat minulost s přítomností; podotkneme toliko, že honorár nyní zdvojnásobněný není bohužel a členů naší opery pákou ni pohnutkou k všestrannému se vzdělání ve zpěvu. Ředitelem divadla jest nyní František Thomé, kterýž dne 5. dubna 1858 proslovem divadlo otevřel. První kapelník jest pan Josef Nesvadba (vlastně Hamáček), narozen dne 19. ledna 1824 ve Vyskeři v Boleslavsku. Nesvadba začal r. 1836 gymnasiální studia v Jičíně a odebral se r. 1842 k studování filosofie do Prahy. R. 1844 zpíval v českém divadle v růžové ulici některé české písně ve frašce „Alíně“, pak zpíval v operách „Kouzelný střelec“, „Modrovous“ a „Stradella.“ V květnu r. 1848 dostal se za kapelníka do Karlových Varů a po třech měsících do Holo-

monce. R. 1850 přišel za kapelníka do Brna a r. 1854 do Štýrského Hradce. O velkonocích r. 1847 povolán jest od Stögra za kapelníka do Prahy, kdež dosaváde účinkuje. Druhý kapelník jest pan Eduard Tauwitz, jemuž svěřeno jest řízení frašek a oper českých. Prvním ředitelem orchestru jest pan Moric Mildner, profesor houslí na konservatoriu Pražském, druhým ředitelem pan Vedral a druhým solistou pan Pozňanský. Orchester stavovského divadla náleží k nejznamenitějším orchestrům celého Německa ano celé Evropy. V jeho středu nachází se mnoho profesorů konservatoria a českých virtuosů. Nejhlavnější členové orchestru jsou: professor Mildner a Benevic (houslisté), Paulus (violista), professor Goltermann (cellista), professor Hrabě a Drechsler (kontrabassisté), professor Bauer a Schubert (hautboisté), Dolenský (trompetista), professor Janatka (hornista), Cerha (fagotista), Smíta (eufonista) a mnoho jiných značných umělcův. Počet členů zdejší opery jest dosti četný. V operách účinkují pánové: Arnurius, Bachmann, Böhm, Dolt, Eilers, Emminger, Fektér, Hassel, Hertzsch, Hovemann, Markwordt, Preisinger, Rafael, Salm, Steinecke a Stoye (v běhu této zimy); pak dámy Brennerova, Fridlovská, Friesova, Gaučova, Mikova, paní Mellerová (v běhu této zimy), sl. Müllerova, Schmidtova a Tipkova. Pohostinsku zpívaly vloni paní Dustmannová (roz. Meyerová), pan Rafael, slečna Hollandova, pan Dušnic, slečna Hartmannova, pan Schilke, pan Waltzer, paní Bürde-Neyová, pan Hardtmuth, sl. Feldhausova, paní Mellerová a pan Reichel. Z přehledu téhož možná viděti, že Pražané lonského roku mnoho zajímavého a rozmanitého, a však předce málo dokonalého slyšeli; proč — vysvětlíme později. R.

— Třetí kvartettní zábava byla tak zdařilá, že směle o ní říci můžeme: finis coronat opus; a skutečně nemohlo uspořádání volených kusů i vyvedení jejich býti zdařilejší a tím i výsledek skvělejší. Tři různé doby byly tu zastoupeny. Zábava započla kvartetem od Haydna (nar. 31. bř. 1732, umř. 31. kv. 1809) do D-moll op. 9. Jarý dech, který z něho vane, důvěrná vroucnost, spojená s nejnadnějším plesáním nade vším, co svět krásného chová, musí se duše poslouchajícího tak radostně dotknouti, jako slova z úst milujícího otce; vše se zde tak vlní, tak milostně rine k srdci a tak blaženého pocitu v nás vzbuzuje, jakby se jaro z vonných luhů na nás smálo a to krásné modré nebe se na nás dívalo. Poslední věta tak mocně na četné obecnstvo působila, že musela býti opakována. V jakýs docela jiný život se cítíme uvedeny kvartetem druhým od Beethovena (nar. 17. pros. 1770, umř. 26. bř. 1827) v Es-dur op. 127, kterýž už poslední jeho době přináleží. Jako ze sluneční záře se cítíme uvedeny do pološera večerního, kde jen časem hvězdička zakmitne. Jakby všechny síly genius svolával, počíná první věta (Maestoso — pak Allegro) široko rozvedenými akkordy a pak se pustí v boj a zaplétá se vždy více a více v labyrint myšlenek; právě jak v reálním životě Beethoven marně se ohlídal po štěstí, kteréž by jeho spory a boje duševní bylo trochu ukonejšilo; tak rád si je idealisoval. — Zdá se nám v pře-

podivné větě 2. (Adagio), jakby rozloučené, po lásce hárající srdce v náruč blaženosti se bylo vrhlo a nemohlo se z něho vyvinouti; a jako u víru v neznámé kraje s námi chvatí rozvášněné scherzo, načež pak finale s tou skalopevnou silou, jakáž jen v prsou genia žije, vnitřní ten boj doburácí. Všude ta nejhlubší důmyslnost; všude ten smělý vzlet fénixe, jenž se vysoko nad jeho věk vznáší; všude ta čarokrásná bohatost myšlenek, která se v nesčíslné krásy harmonické jak rytmické rozkládá. — Velmi důmyslně bylo na konec postaveno kvintetto v B-dur op. 87 od Mendelssohna-Bartholdy (nar. 3. ún. 1809, umř. 4. list. 1847) z pozůstalých jeho děl, kteréž obecenstvo jako po bouři zase v čisté jasno uvedlo; kde se cit tak pravdivě ze srdce vyzvučí, tam zase v srdce se vhloubí; jako na vesele houpajícím člunku s mistrem, rovněž jak Mozart v sobě usmířeném, plujeme říší krásy, a nepotkávající se s tragickými konflikty, jak u lehkém vzletu se vznášíme. Zvláště dojemně působila na obecenstvo 2. věta (Andante scherzando), kteráž musela být opakována. — Vyvedení bylo bezúhonné a v každém ohledu umělecké, začož p. Bennevicovi, kterýž první houslový part výtečně provedl, a prof. panu Golltermannu a ostatním umělcům díky vzdáti slušno. P.

— Slečna Mína Čermáková bude, jak se dovidáme, koncertovat co nejdříve v stavovském divadle.

— Druhý kapelník stavovského divadla pan E. D. Tauwitz zvolen jest od hudebního spolku „Mozartea“ v Solnohradě za čestného úda.

— Ná tři krále bude se v chrámě u Křižovníků provozovat velká pastorální mše do D od chvalně známého ředitele Žofínské akademie pana Zik. Kolečovského.

(F. B. H.) Z Moravských Budějovic. Dne 19. prosince dával zde slepý houslista p. R. Rössl, žák p. Mildnera, koncert. Hra jeho byla od zdejších znaleců hudby s pochvalou přijmuta, jen toho nám líto, že tak slabá byla návštěva. — Jest to něco podivného v okolí našem! Vůbec panuje zde málo citu a lásky pro hudbu a pro zpěv, ač bych se s pravdou pochybil, kdybych slova Schillerova za příčinu uvést chtěl: „Není písní, kde zlý lid přebývá.“ Na Valaších, na Slovácích, poněkud na Haně rozléhají se v letní době písně na polích, loukách, v lesích až mílo, zatím zde neslyšet krom třepavého skřivánka a jiného ptactva nikoho. Kojíme se blahou nadějí, že nové dorůstající generace tuto vadu odstraní, an dítky školní pilně a rády výborné písně školní vel. p. Kuldy zpívají. —

(L.) Šluknov. Dne 28. prosince koncertovala v Köhlerově hostinci část koncertního orchestru Kreuzmachera. Dne 30. prosince uspořádal zde koncert p. August Labický, kterýž se svou společností tento týden na umělecké cesty do Německa se odebeře.

Warnsdorf. Zdejší zpěvácký spolek odbýval dne 26. prosince svou produkci, v nížto mužský sbor „An die Freude“ od Gregera, sbor se soly „Die Glockentöne“ od F. Abta, quodlibet pro mužské hlasy, Kückenova písň „Der Himmel hat eine Thräne geweint“ a mnohé jiné písně a sbory provedeny byly. Týž spolek založil zde zpěváckou školu pro mladíky, kteříž krásným hlasem a vlohami nadáni jsou. Kéžby i v jiných městech příklad tento následován byl!

Z Rjegy (Flume).

(Kostelní hudba.) Tisícero díků za krásná slova, která jste nám v 10. čísle Vašeho Dalibora z Milána z dělal. Ano za slova, hudby kostelní v Itálii se týkající! Byl jednou čas, by se nějaký hlas proti tomuto prznění hudby ozval a špatnému zvyku konec učinil. Nemyslete si však, že jen v Itálii varhanici místo Bachových fug a praeludií k službám Božím přiměřených kusy z oper provozují lid tímto způsobem do chrámu Páně lákající, nikoliv; totéž a snad ještě hůře děje se u nás. Vzkročíte-li v neděli o 9té hodině do kostela sv. Jarolima, uslyšíte hlučné varhany, jejichžto falešné akkordy Vás zarazí. Na to počne lid zpívati: „Svatý, svatý, svatý“, a po požehnání zavzní tak zvaný „Concertus ecclesiasticus“, obsahující duetta, terzetta a také sextetta z oper: Maria di Rohan, Troviata, Trovatore, Polinto, Luisa Müller a jiných více, která nepřestanou, dokud kněz neřekne: „Ite missa est.“ To vše se děje při vystavené svátosti. Znova zpívá lid „Svatý“ a nyní počne turecká muzika, to se rozumí, že nesmějí chyběti zvonky a bubny. Lid kráčí opojen slastí a radostí, jsa nasycen směsicí divotvorných tónů romantických a provázen „marchiou trionfale“ jako z nějakého divadla k svému domovu. Docela jinak jest to u Františkánů, u kterých zase naopak samé valčíky, polky, kvapíky atd. panují, a kdež nic jiného neschází, než několik tanečníků a bál by mohl započítati. U Kapucínů platí totéž. A tak to je všady. Co se vesnice na přímoří týče, naleznete tam obyčejně varhaníků, že zřídka noty znají. Z toho všeho můžete soudit, jak mi musí býti okolo srdce, zpomenuli si na naši, ač ne všude bezúhonnou hudbu v Čechách a přirovnám-li ji k zdejšímu fušarství. Na den narození Páně uslyšíme zde mši do Es-dur od Jana Nep. Zaice, žáka Milánského konservatoria a nyní učitele hudby při zdejší škole filharmonické a spolureditele orchestru. L.

Z Vidému (Udine).

(Zpěv a hudba kostelní. — Něco k životopisu Borzagy. — Poslední slovo o K. Mozartu a paní Zavrtalové. — Dva rukopisy Wolfganga a Leopolda Mozarta.) Žádáte si nějaký dopis ode mne? Nuže, zde jej máte! Město zdejší stojí co do hudby na nižším stupni, než leckteré nepatrné městečko v Čechách. Ano skutečně tomu tak. O tom jsem se též přesvědčil při provozování Donizettiho opery „Roberto Devreux“, neb jinak „Conte d'Essex.“ Tak bídný, sluch urážející a bez taktu provedený zpěv (možná-li to zpěvem nazývati) by v Čechách, ba i v každém koutě mocnářství Rakouského velkého pohoršení povzbudil, leč ve zpěvné Itálii je to lhostejné. Co chcete mít více? Myslíte, že je to v chrámě jináč? O Bůh chraň! Varhaník hraje anděličkům tak rádnou polku neb pochod jako Pražský flagionet své kousky o umouněném kominíku. Zpěvák zabřečí o závod jakoukoli operní skladbu s podloženým latinským textem. Toť se ovšem v Čechách neděje, a pakli někde takový nezpůsob panuje, zajisté příčiněním Dalibora se odstraní. — Než, přejdu k něčemu jinému. Ztrativ v panu Egydu Borzagu jednoho z nejlepších svých přátel, žádám Vás, byste udal jméno onoho šlechtěného uherského magnata, jež ho k sobě do Peště povolal. Týž mecenáš byl ve světě hudebním chvalně známý baron Vilém Hellenbach, kterýž roku 1844 utvořil v Praze onu

kapellu, s nížto podnikl uměleckou cestu po Rakousku, Uhersku a Sedmíhradsku. O jaká to zpomínka, plna rajských obrazů jest to i pro mne, jenž sem s kapellou tou cestoval! Vždy si budu zpomínati na ty rozkošné dny, které jsem v kruhu dotčeného barona a E. Borzagy strávil. Na zpáteční cestě z Bukareštu do Sibíně odebral sem se z posledního místa do Milána, bych tu řídil kapellu pluku pěchoty barona Reisingera číslo 18. — Mluvě o Milánu, nemohu pomlčeti o jedné okolnosti, týkající se smrti Karla Mozarta. Paní Zavrtalová mne o té věci docela jinak zpravila, než jak to Váš Milánský dopisovatel vylíčil. Zde přikládám její psaní v italštině složené. Přeložte si je. „Dne 18. října“, píše paní Zavrtalová, „byl K. Mozart ještě zcela zdrav na procházce, v pátek dne 29. téhož měsíce zůstal doma, cítil na sobě jakousi churavost, avšak nedal zavolat lékaře. Téhož dne obsluhovala ho toliko služka jeho Beppa. V sobotu dne 30. zůstal Mozart na lůžku a my (paní Zavrtalová a máti její) dověděvše se od Beppy, že Mozart stůně, přišli sme jej navštívit. Jelikož se sluha jeho Giuseppe v Caversaccio, rodišti svém, nacházel, psala jsem mu ve jmenu Mozarta, by se okamžitě do Milána k svému pánu odebral. V neděli dne 31. pozval ještě Mozart jistou paní k obědu, kteráž také přišla, nevědouc, že Mozart stůně a vytrvala u něho až do 8¹/₂ hodin večer, kdež ducha vypustil.“ (Překlad red.) Ostatně Vám zděluji, že Mozart bytoval v r. 1846 v domě pěstouna chotě Zavrtalovy a že pan Zavrtal v listopadu 1849 dva vzácné rukopisy od Karla Mozarta obdržel, a jeden od jeho nesmrtelného otce Wolfganga a děda Leopolda. Nuže, tyto okolnosti snad vše vysvětlí.

Londýn. Jullien dokončil řadu svých koncertů pod názvem „Mozartův večer.“ Dávaly se tam dvě symfonie C a Es-dur od Mozarta, ouvertura ku „Kouzelné flétně“ a koncert pro piano do D-moll od Mozarta.

Lvov. Koncert pana Nikodema Biernackého, jenž se dne 27. prosince odbýval, došel hojně návštěvy a vypadl velmi skvěle. Pan Biernacki přednášel fantasií od Alarda z opery „La favorite“, Le réve od Artota a s pianistou panem Mikulim duetto své vlastní práce s velkou technickou obratností, s duchem a hlubokým citem. Paní Majeránovská zpívala dvě italšské písně a mazurku „Zakochana“ od Chopina, jížto básník p. Kor. Ujejski slova podložil a došla pochvaly.

Paříž. Clopissonovo nejnovější dílo „Les trois Nicolas“ (Tři Mikuláši) nečinilo zadosť obecenstvu. Divadlo byto přeplněno; neboť obecenstvo bylo dychtivo slyšeti nového tenoristu Montaubryho. Zpěvák tento nesklamal sice naděje obecenstva; ale fama roztroubila přec chválu jeho. — Henry Litolf pracuje blíž Paříže na pětiaktové opeře „Revue contemporaine“ (Současný obzor), uveřejňuje velké pojednání o Gluckově „Armidě“ od státního předsedy Troplonga. — Offenbachova operetta „Orfeus“ dočkala se v divadle „Bouffes Parisiennes“ neobyčejného výsledku. Dávala se už po 57krát.

Petrohrad. Kníže Galicín pronajal si na tři leta pro kvartetní zábavy čtyry umělce, kteří sem tyto dny přijedou. Je to Američanům známý houslista Groves, Taurs z Hollandska, bračista Rose z Tubing a cellista Bartel ze Štětína. — Na rozkaz J. M. císaře bude zde založeno konservatorium, jehožto řediteli budou hrabě Vilhorský a Antonín Rubinstein.

Stuttgart. Nová opera „Anna von Landskron“ od vašeho genialního krajana J. Aberta dávala se tu dne 19. prosince. Látka vyňata jest z Vamhagena a má za předmět známý spor šlechtické a měšťanské strany v Baslu, v jejichžto středu se jeden Montecchi, jmenem Karel z Ramsteinu, a jedna Kapuletová, dcera Jindřicha z Landskronu nacházeli. Textu se dá mnoho vad vytknouti, avšak opera této vyniká bohatostí nápěvu, obratnou instrumentací a pěknými efekty. Skladatel byl mezi akty a ku konci vícekrát vyvolán.

Vídeň. Klára Schumannová dá dne 2. ledna koncert na rozloučenou v sále „Musikverein.“ Ve čtvrté kvartetní produkci Hellmesbergera bude se dávat nové kvartetto do D od Rubinsteina. — V Karlově divadle bude se provozovat Offenbachova operetta „Milionář a přístípkář.“

Úmrtí. Jindřich Blanchard (vysl. Blansar), nadaný skladatel mnohých znárodnělých arií, zemřel nedávno v Paříži. — Katinka Heinefetterová, znamenitá zpěvačka, zemřela dne 20. prosince ve Freiburgu. — Tyto dny zemřel v Pasově tenorista Demmer, bývalý člen Pražské opery.

Anekdoty.

(Sklamaný virtuos.) Jistý hudební umělec dal se u jednoho malého dvora slyšet. Když skončil hru svou, přistoupil kníže k němu a řekl: „Slyšel jsem Liszta,“ — šťastný umělec se poklonil — „slyšel jsem Thalberga“ — umělec se zase poklonil — „ale tak jako Vás, jsem ještě žádného — potit se neviděl.“

(Zahanbený zpěvák.) Jistý divadelní zpěvák, jenž sice ve svém umění obratným, ale též, jak to obyčejně bývá, na své zásluhy velmi nadutým byl, představen jest jedenkrát Ludvíku XIV., králi francouzskému. Král spozorujíc, že umělec velmi špatné punčochy na nohou má, tázal se ho, zdaž jest on oním umělcem, který mu tak vychválen byl? „Nevím, Vaše Milosti,“ odpověděl umělec, „toliko tím jsem jist, že mám hlas, z něhož mi možná udělati vše, co chci!“ — „Nuže, tomu-li tak,“ odvětil král, „udělejte si z něho pár punčoch, neb jich máte velmi zapotřebí!“

(Weigl.) „Ty ještě dosud komponuješ?“ tázal se starého Weigla, skladatele „Švýcarské rodiny“ jistý přítel Weiglův. „Ano,“ odvětil starý pán — „jsem již tomu uvyklý; avšak nemám žádných myšlének více a pročež vložil jsem se na hudbu kostelní.“

Listárna. Panu K. v B. Dopisy o kostelní hudbě na venkově budou nám vždy vítány. — Panu L. v T. Časopis „Jason“ vyjde, jak nám praveno, dne 1. dubna. — Panu A. v Stuttgartu. Nezapomeňte!

 K tomuto číslu přiložena jest notová příloha, obsahující kusy pro piano od Ch. Wehla a Bedř. Šimáka. Druhá příloha obsahovat bude písně od V. Zavrtala, Slavíka a Procházky. Žádáme pánů odběratelů za brzké předplacení, by se v zásylce žádná přestávka činiti nemusela.